

Het Gerechtshof 's-Gravenhage, eerste enkelvoudige belastingkamer;

Gezien het beroepschrift, namens X te Z ingediend op 17 januari 1976 en met machtiging van de Inspecteur der directe belastingen te Y rechtstreeks gericht tegen de aan belanghebbende door deze Inspecteur over het jaar 1973 opgelegde aanslag in de inkomstenbelasting, waarvan het aanslagbiljet was getekend 31 december 1975;

Gezien de overige stukken van het geding, waaronder een op de hieronder te vermelden zitting door belanghebbende's gemachtigde overgelegde en voorgedragen pleitnota, waarvan de inhoud geacht wordt hier te zijn ingelast;

Gehoord ter zitting van het Gerechtshof, op 28 juni 1976 gehouden te U, als gemachtigde van belanghebbende A te W met tot zijn bijstand B, kantoorhoudende te W, alsmede de Inspecteur;

Overwegende dat de onderhavige aanslag, is opgelegd naar een belastbaar inkomen van f 42.682,-, tariefgroep 4 met aftrek van f 3188,- wegens toerekening van een deel van de winst aan belanghebbende's in zijn bedrijf meewerkende echtgenote; dat belanghebbende in beroep heeft verzocht het belastbare inkomen nader te bepalen op f 38.692,-, ceteris paribus, met dienovereenkomstige vermindering van de aanslag, terwijl de Inspecteur heeft geconcludeerd tot handhaving van de aanslag;

Overwegende dat op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting het navolgende is komen vast te staan:

Belanghebbende, geboren in 1926 en gehuwd, exploiteert een akkerbouwbedrijf annex vetweiderij en handel in slacht vee. Hij woont op de boerderij met zijn gezin, in 1973 bestaande uit hemzelf, zijn vrouw, zijn in 1950 geboren dochter, haar echtgenoot en haar in september van dat jaar geboren kind. Zij voeren een gemeenschappelijke huishouding en belanghebbende en zijn schoonzoon, C, die

een eigen, eveneens gemengd agrarisch bedrijf heeft, storten regelmatig bijdragen in de gemeenschappelijke "huishoudpot". Daaruit worden in voorkomende gevallen ook uitgaven voor kleding, schoeisel en klein huisraad bekostigd.

Bij zijn aangifte voor de inkomstenbelasting over het jaar 1973 berekende belanghebbende de winst uit zijn bedrijf op een bedrag van f 45.686,36 en stelde hij zijn belastbare inkomen op f 38.692,67.

Belanghebbende hield zelf een kladboekhouding bij.

De kas werd door hem in 1971 geteld op 22 mei, 1 juli, 1 september, 18 oktober, 1 november, 1 december en 31 december, in de jaren 1972 en 1973 verder maandelijks. Bij deze telling werden telkens kleine verschillen met de door het kladkasboek aangewezen saldi geconstateerd. Eens per maand zond belanghebbende in deze jaren aan het kantoor van de gemachtigde zijn kladkasstaat en zijn bankoverzichten met alle daarbij behorende bescheiden en gaf hij de bij telling bevonden kasgelden op, waarna de gemachtigde een en ander narekende en controleerde. De als voormeld geconstateerde kasverschillen werden een: per jaar in één post gecorrigeerd.

Volgens de aldus bijgehouden boekhouding heeft belanghebbende in 1971 uit de kas aan "huishoudgeld" opgenomen een bedrag van f 2420,60, in 1972 f 2.345,- en in 1973 f 2.800,-. In elk van de jaren 1971 tot en met 1973 zijn afzonderlijk geboekt de uitgaven voor water, electriciteit en verwarming zomede verzekeringspremiën, dokterskosten, belastingbetalingen en premieheffing, bewaarloon, andere kosten van effectenbezit, en een post "overige privé-uitgaven," in 1971 bedragende f 170,69, in 1972 f 169,- en in 1973 f 651,62.

In dat laatste jaar zijn daarenboven nog afzonderlijk geboekt de kosten van aanleg van een douche, van aankoop van een oliekachel met tank en de kosten van een gedenksteen. Voor eigen gebruik van produkten van belanghebbende's bedrijf zijn in de jaren 1971 tot en met 1973 door hem bedragen geboekt van achtereenvolgens f 750,-, f 530,- en f 540,-. Belanghebbende's schoonzoon vermeldde in zijn aangifte over 1971 aan privé-opnamen een bedrag van f 2144,75, over 1972 f 2.216,- en over 1973 f 2.365,-.

Van mening dat belanghebbende's privé-opnamen onaanvaardbaar laag waren, mede gezien de door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde tabellen betreffende het landelijke gemiddelde van het jaarlijks verbruik van boeren in de inkomensklasse van rond f 20.000,-, -corrigeerde de Inspecteur het voor 1973 aangegeven belastbaar inkomen terzake van verzwegen ontvangsten met een bedrag van f 4.200,-, daarbij rekening houdende met het gebruik van produkten uit eigen bedrijf en belanghebbende's erkend zuinige leefwijze.

De juistheid van deze correctie houdt partijen in dit geding verdeeld.

Overwegende dat belanghebbende ter staving van zijn standpunt, zakelijk weergegeven, heeft doen aanvoeren: In tegenstelling met voorafgaande jaren is de boekhouding van belanghebbende's bedrijf thans, en met name vanaf het begin van het jaar 1971, bijzonder goed verzorgd. Er is regelmatig kascontrole, sinds oktober 1971 zelfs maandelijks. De kasverschillen, die daarbij werden geconstateerd, waren uitermate klein. De boekhouding is dan ook een betere basis voor de vaststelling van het privé-gebruik dan de volstrekt willekeurige vaststelling daarvan door de Inspecteur.

Belanghebbende is een goede boer, de resultaten van het akkerbouwbedrijf zijn goed. De opbrengsten geven geen enkele aanleiding om verzwegen ontvangsten te veronderstellen. De opbrengsten van de veehandel mogen dan minder overzichtelijk zijn, belanghebbende heeft zich aan te sluiten bij wat in die handel gebruikelijk is. De transacties geschieden mondeling en zijn gebaseerd op onderling vertrouwen. Veelal wordt contant betaald zonder afgifte van een kwitantie en de verkopen worden in de boekhouding niet geboekt op naam van de koper. De controlerend ambtenaar heeft ondanks nauwkeurig onderzoek geen leemten in belanghebbendes boekhouding kunnen constateren.

Een verschil, dat in december 1971 bij vergelijking van 2 "a-staten" werd geconstateerd, werd veroorzaakt doordat vóór de eerste staat een stuk vee was verkocht en geleverd, dat pas later, maar vóór de opmaking van de tweede staat, werd betaald.

Belanghebbende en zijn gezin leven uitzonderlijk sober, zoals ook de Inspecteur erkent. Het privé mag dan laag zijn, het is gezien de sobere leefwijze niet onaanvaardbaar laag;

Overwegende dat de Inspecteur op de in het verzoekschrift en ter zitting aangevoerde gronden de juistheid van zijn standpunt heeft volgehouden;

Overwegende omtrent het geschil:

dat blijkens mededeling van de gemachtigde het gezin van belanghebbende en zijn echtgenote met het bij hen inwonende gezin van hun schoonzoon en dochter voor gemeenschappelijke rekening een gezamenlijke huishouding voert;

dat het Hof, bij ontstentenis van een aanwijzing in andere richting van de juistheid van deze mededeling uitgaande, het er voor wil houden dat dienovereenkomstig in principe de gezamenlijke huishoudelijke uitgaven van de twee gezinnen voor ongeveer de helft door belang hebbende en voor rond de wederhelft door diens schoonzoon zijn betaald;

dat de boekhouding van belanghebbende over het jaar 1973 - afgezien van de sub factis genoemde post "overige privé-uitgaven" van f 651,02, naar de verklaring van de gemachtigde omvattende luister- en kijkgeld en de kosten van enige aankopen of reparaties van huisraad - een bedrag aan privé-opnamen voor belanghebbende aanwijst van f 2.800,- terwijl door belanghebbendes schoonzoon voor huishoudelijke uitgaven een bedrag van f 2.365,- is geboekt;

dat uit deze privé-opnamen van belanghebbende en zijn schoonzoon, samen groot f 5.165,- , naar de door hem gegeven voorstelling van zaken niet slechts alle uitgaven voor eerste levensbehoeften, kleding en schoeisel, maar meer algemeen alle huishoudelijke uitgaven van de twee gezinnen moeten zijn betaald met uitzondering dan van vorenbedoelde post "overige privé-uitgaven" en van de afzonderlijk geboekte betalingen van betalingen enz., vermeld onder de feiten;

dat evenwel evenbedoeld door de boekhoudingen van belanghebbende en zijn schoonzoon aangewezen bedrag van in totaal f 5.165,- naar 's-Hofs oordeel onmogelijk juist kan zijn;

dat toch, ook al wordt rekening gehouden met het "eigen gebruik" van produkten van de landbouwondernemingen van belanghebbende en van zijn schoonzoon, volstrekt

onaannemelijk moet worden geoordeeld dat in het onderhavige jaar dat bedrag voldoende zou zijn geweest om alleen reeds de uitgaven voor eerste levensbehoeften, kleding en schoeisel van hun gezinnen te dekken;

dat het Hof met de Inspecteur oordeelt dat deze gezamenlijke privé-uitgaven in het onderhavige jaar, rekening houdende met een uitzonderlijk sobere levenswijze, in ieder geval met niet minder dan f 4.200,- worden verhoogd om een voor dat jaar nog juist aanvaardbaar te oordelen minimum van in totaal f 9.365,- te bereiken;

dat, gegeven het uitgangspunt, dat de huishoudelijk uitgaven van de twee gezinnen door belanghebbende en zijn schoonzoon globaal genomen ieder voor ongeveer de helft zijn gedragen, moet worden aangenomen dat deze verhoging niet, gelijk de Inspecteur heeft gedaan, voor het geheel, maar slechts voor de helft of f 2.100,- aan belanghebbende is toe te rekenen;

dat, nu in dit geding niet is gesteld of gebleken dat de kosten van het levensonderhoud van de beide gezinnen ten dele zouden zijn bestreden uit niet belastbare inkomsten of uit vermogen, het Hof aan het vorenstaande het vermoeden ontleent dat de boekhouding van belanghebbende, hoezeer daarin formeel - afgezien van enkele voor zover gebleken inderdaad niet zwaar wegende kasverschillen - geen fouten zijn aan te wijzen, materieel toch ondeugdelijk moet zijn geweest en dat daarin ontvangsten uit belanghebbendes onderneming tot tenminste genoemd bedrag van f 2.100,- onverantwoord moeten zijn gebleven, aan welke conclusie niet vermag af te doen dat niet is komen vast te staan om welke ontvangsten het daarbij in concreto gaat;

dat in dit verband wel de aandacht verdient dat transacties in vee door belanghebbende veelal tegen contante betaling zonder kwitantie en zonder vermelding van de naam van de wederpartij worden afgewikkeld - weshalve enige materiële, controle daarop, ook voor de gemachtigde, volstrekt onmogelijk is - en voorts dat een eens per maand doorgevoerde, maar voor fiscus en gemachtigde evenmin controleerbare, telling van de kas voor een bedrijf als dat van belanghebbende niet ongebruikelijk moge zijn, maar daarmee nog niet waarborgt dat wellicht onbedoeld ontstane leemten in de verantwoording van bedrijfsontvangsten en privé-opnamen ook werkelijk aan het licht komen;

dat het Hof op grond van het vorenstaande aanneemt dat belanghebbendes ondernemingswinst voor het onderhavige jaar in elk geval f 2.100,- meer moet

hebben belopen dan het terzake door hem aangegeven bedrag, weshalve het belastbaar inkomen van belanghebbende had moeten worden vastgesteld op f 40.687,-, te weten f 42.682,- minus f 2.100,- plus f 105,- lagere dotatie van de oudedagsreserve;

dat aan het Hof niet is gebleken dat deze wijziging voor de overige elementen van de aanslag - met name voor de toerekening van een gedeelte van belanghebbendes winst aan zijn echtgenote - consequenties heeft;

Rechtdoende:

Vermindert de aanslag tot een naar een belastbaar inkomen van f 40.687,- met handhaving van de overige elementen, zoals die door de Inspecteur zijn vastgesteld.

Aldus vastgesteld in raadkamer op 14 december 1976 door Mr. P.J. Kostense, raadsheer, in tegenwoordigheid van de waarnemend-griffier mevrouw Mr. C.W. de Grooth-Besançon.

De Grooth-Besançon

Kostense

Aangetekend aan partijen
verzonden: 28 DEC. 1976

De Griffier van het Gerechtshof
te 's-Gravenhage

Voor afschrift
De Griffier van het Gerechtshof
te 's-Gravenhage